

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання
Кафедра фізичної терапії, фізичного виховання і біології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:
Перший проректор
Набока О.Г.
Набока О.Г.
(ПБ)
«30» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНІ УЯВЛЕННЯ ПРО ЕВОЛЮЦІЮ

підготовки здобувачів

другого (магістерського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою

Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(назва програми)

мова навчання українська

Розробник: Кушакова І.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології ДВНЗ «ДДПУ».

Рецензенти:

Дичко В.В. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, фізичного виховання і біології ДВНЗ «ДДПУ».

Євтухова Т.А. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри природничо-математичних дисциплін та інформатики ДВНЗ «ДДПУ».

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри фізичної терапії,

фізичного виховання та біології _____ В.В. Дичко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Керівник групи забезпечення _____ І.В. Кушакова

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“30” серпня 2021 р.

протокол № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 4 самостійної роботи здобувача – 8	Лекції	
	20 год.	8 год.
	Практичні	
	20 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	80 год.	106 год.
Вид контролю: залік		

Мета вивчення навчальної дисципліни «Сучасні уявлення про еволюцію» полягає у формуванні у студентів чіткого уявлення про закономірності еволюційного процесу, основні події історії життя на Землі, місце теорії еволюції у системі сучасних біологічних дисциплін та застосування еволюційного підходу до вирішення конкретних наукових завдань.

**2. Матриця результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (вибіркової)
«Сучасні уявлення про еволюцію»**

Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю
<ul style="list-style-type: none"> – базові знання природничих та конкретних біологічних наук в обсязі, необхідному для обґрунтування загальнотеоретичних питань біології і основ здоров'я людини (об'єктно-предметна область, термінологічний апарат, теорії і концепції, закони і закономірності, методи дослідження, історія розвитку тощо); – здійснення аналізу структурно-функціональної організації, механізмів регуляції та адаптації організмів; – вміння розрізняти різні течії та погляди на еволюційні процеси; – розуміння логіки та аргументації дарвінівських уявлень щодо походження видів шляхом природного добору; – вміння орієнтуватись у проблемах і завданнях науки про причини, напрямки, результати, закономірності філогенезу; – розуміння загальних закономірностей історичного розвитку біологічних систем. 	<p>Словесний метод (лекції, що проводяться з використанням наочності – застосуванням презентацій, відеоматеріалів, демонстрації натуральних об'єктів, моделей та муляжів; обговорення, бесіда, дискусія, аналіз);</p> <p>практичний метод (практичні роботи, вивчення закономірностей еволюційного процесу, набуття практичних навичок; інтерактивні методи (мозковий штурм, робота у групах), аналіз конкретних ситуацій, розробка презентацій, реферативна робота).</p> <p>У рамках самостійної роботи використовуються діагностичні та пошукові методи навчання відповідно до типу та складності завдання.</p>	<p>Вхідний (бесіда).</p> <p>Поточний контроль (письмові роботи у формі рефератів, презентацій, доповідей); усне опитування; письмове опитування (тестування, звіт про виконання практичної роботи, відповіді на питання).</p> <p>Вирішення компетентісно-орієнтованих практичних завдань; поточні та контрольні тестування.</p> <p>Підсумковий контроль (залік).</p>

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	зокрема			усього	зокрема		
л		пр.	с. р.	л		пр.	с. р.	
Тема 1. Вступ до сучасної теорії еволюції. Антиеволюційні погляди	12	2	2	8	10			10
Тема 2. Різноманіття еволюційних теорій	12	2	2	8	11		1	10
Тема 3. Еволюційна теорія Ч. Дарвіна, її виникнення і розвиток	12	2	2	8	11	1		10
Тема 4. Синтетична теорія еволюції	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 5. Мікроеволюція. Елементарні еволюційні фактори	12	2	2	8	11	1		10
Тема 6. Природний відбір	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 7. Біологічний вид. Видоутворення	12	2	2	8	14	1	1	12
Тема 8. Основні закономірності, напрямки та механізми макроеволюції	12	2	2	8	11	1		10
Тема 9. Еволюція онтогенезу, органів та функцій	12	2	2	8	14	1	1	12
Тема 10. Розвиток органічного світу Землі.	12	2	2	8	14	1	1	12
Усього годин	120	20	20	80	120	8	6	106

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сучасна теорія еволюції та критика еволюційних поглядів	2	1
2	Еволюційні концепції минулого і сьогодення	2	1
3	Основні положення та значення теорії Ч. Дарвіна	2	1
4	Синтетична гіпотеза еволюції	2	1
5	Мікроеволюція як основа еволюційного процесу	4	1
6	Видоутворення. Біологічний вид і його критерії	2	1
7	Еволюція індивідуального розвитку	2	1
8	Макроеволюція. Шляхи розвитку великих таксономічних груп	4	1
<i>Разом:</i>		20	8

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Загальні уявлення про еволюцію біосфери	2	2
2	Класифікація еволюційних теорій	2	
3	Рушійні сили еволюції за Ч. Дарвіном	2	
4	Становлення синтетичних еволюційних поглядів у ХХ ст.	2	2
5	Мікроеволюція. Шляхи видоутворення	4	
6	Шляхи еволюції великих таксономічних груп	4	2
7	Загальні напрями еволюції онтогенезу та систем органів	4	
<i>Разом:</i>		20	6

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вступ до сучасної теорії еволюції. Антиеволуційні погляди	8	10
2	Різноманіття еволюційних теорій	8	10
3	Еволюційна теорія Ч. Дарвіна, її виникнення і розвиток	8	10
4	Синтетична теорія еволюції	8	10
5	Мікроеволюція. Елементарні еволюційні фактори	8	10
6	Природний відбір	8	10
7	Біологічний вид. Видоутворення	8	12
8	Основні закономірності, напрями та механізми макроеволюції	8	10
9	Еволюція онтогенезу, органів та функцій	8	12
10	Розвиток органічного світу Землі	8	12
<i>Разом:</i>		80	106

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

1) усні опитування на практичних заняттях – індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда (оцінюється рівень розуміння здобувачем теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання до теми та давати на нього відповідь, якість підготовки домашнього завдання);

2) перевірка виконання завдань практичної роботи – звіт, письмове тестування; вирішення проблемних задач; в тому числі перевірка вміння аналізувати й застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань; перевірка результатів виконання завдань для самостійної роботи.

3) залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу – без додаткового опитування) і не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше, ніж до початку екзаменаційної сесії.

7. Рекомендована література

Основна

1. Корж О.П. Основи еволюції : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2018. 381 с.

2. Основи еволюційної теорії: Навчальний посібник / Уклад.: О.Ю. Галкін, Л.О. Тітова. К.: КПІ імені Ігоря Сікорського, 2018. – 121 с. (електронне видання).

3. Циммер К. Еволюція. Тріумф ідеї. Х. : Книжковий клуб сімейного дозвілля, 2020. 400 с. (електронне видання).

4. Маруненко І.М., Неведомська Є.О., Волковська Г.І. Анатомія, фізіологія, еволюція нервової системи. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 184 с.

5. Задорожний К. Від мавпи до людини. Харків : Ранок, 2021. 96с.

Додаткова

1. Фізіологія : навчально-методичний посібник / Гжегоцький М. Р., Петришин Ю. С., Мисаковець О. Г.; за ред. М. Р. Гжегоцького. Вінниця : Нова Книга, 2019. 464 с.

2. Гістологія. Цитологія. Ембріологія : підручник / за ред.: О.Д. Луцика, Ю.Б. Чайковського. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 592 с.

3. Фізіологія. Короткий курс : навч. посібник для медичних і фармацевтичних ВНЗ / [В. М. Мороз, М. В. Йолтухівський, Н. В. Белік та ін.] ; за ред.: проф. В. М. Мороза, проф. М. В. Йолтухівського. 2-ге вид. допов. і переробл. Вінниця : Нова Книга, 2019. 400 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <https://lifelib.info/biology/>
2. https://pidru4niki.com/77521/prirodoznavstvo/osnovi_evolyutsiynogo_vchennya#96
3. <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/25110/1/Osnovy.pdf>
4. <https://bioweb.lnu.edu.ua/course/teoriya-evolyutsiji>
5. <https://www.mh4u.in.ua/>

9. Посилання на дистанційний курс

Дистанційний курс «Сучасні уявлення про еволюцію» на навчальній платформі Moodle <http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1666>